

บทที่ 1

บทนำ

ในการค้นคว้าอิสระเรื่องการพัฒนากระบวนการสอนพิเศษสำหรับประเมินผลโครงการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสารภีพิทยาคม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มีความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา แผนการดำเนินงาน ขอบเขตของการศึกษาวิธีการวิจัยและวิธีการศึกษา ดังนี้

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

โรงเรียนสารภีพิทยาคมเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนได้จัดโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 5 ฝ่าย โดยประกอบไปด้วย ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ ฝ่ายบริหารงานนโยบายและแผน ฝ่ายบริหารงานบริหารทั่วไป ฝ่ายบริหารงานบุคคล

ฝ่ายบริหารงานนโยบายและแผนมีหน้าที่บริหารจัดการแผนปฏิบัติการของโรงเรียนในทุกปีการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยในปี 2554 นี้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศปรับใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ แยกออกเป็นมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดการศึกษา 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ ด้าน อัตลักษณ์ของสถานศึกษา 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้และด้านมาตรการส่งเสริม 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้มีโครงการทั้งหมด 68 โครงการ ใช้งบประมาณ 4,627,000 บาท โดยที่ฝ่ายบริหารงานนโยบายและแผนจะรวบรวมโครงการทั้งหมดจัดทำเป็นรูปเล่มต่อไป เมื่อถึงระยะเวลาในการดำเนินโครงการนั้น ๆ ผู้ที่รับผิดชอบในโครงการจะดำเนินการจัดทำบันทึกอนุมัติการใช้จ่ายเงินเสนอผ่านฝ่ายหัวหน้างานต่าง ๆ ทั้งนี้รองผู้อำนวยการฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานนโยบายและแผน ผู้อำนวยการโรงเรียนจะเป็นผู้อนุมัติในขั้นตอนสุดท้าย จากนั้นฝ่ายบริหารงานนโยบายและแผนต้องคอยติดตามดูว่าโครงการที่ได้มีการดำเนินการแล้ว มีการรายงานผลหลังการปฏิบัติงานหรือไม่ ระหว่างปีงบประมาณ อาจมีโครงการที่ไม่ได้มีการดำเนินการหรือมีโครงการเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการจึงมีการเพิ่มโครงการ การปรับเปลี่ยนโครงการ ปรับแผนงานยกเลิกโครงการที่ไม่ได้ดำเนินการ ทั้งหมดนี้เป็นการดำเนินการโดยใช้เอกสารในการจัดเก็บและ

ฝ่ายบริหารงานนโยบายและแผนต้องคอยติดตามดูว่าโครงการที่ได้มีการดำเนินการแล้ว มีการรายงานผลหลังการปฏิบัติงานหรือไม่ ระหว่างปีงบประมาณ อาจมีโครงการที่ไม่ได้มีการดำเนินการ หรือมีโครงการเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการจึงมีการเพิ่มโครงการ การปรับเปลี่ยนโครงการ ปรับแผนงาน ยกเลิกโครงการที่ไม่ได้ดำเนินการ ทั้งหมดนี้เป็นการดำเนินการโดยใช้เอกสารในการจัดเก็บและดำเนินการเสนอโครงการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดปัญหาตั้งแต่ในการประชุมทำแผนปฏิบัติการที่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกมาตรฐาน ทุกตัวบ่งชี้ ต้องมีการจัดทำโครงการ เข้ามารองรับ การดำเนินการโครงการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความล่าช้าทางด้านการอนุมัติการใช้เงินเพื่อดำเนินการตามโครงการ ด้านการติดตามโครงการที่ถึงกำหนดระยะเวลาดำเนินงาน ด้านการติดตามการประเมินผลโครงการหลังจากการดำเนินงาน มีการประเมินผลโครงการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกมาตรฐาน ทุกตัวบ่งชี้ จัดทำรูปเล่มรายงานต่อผู้บริหาร โดยผู้บริหารมีความต้องการรูปแบบการรายงานผลที่หลากหลาย มากกว่ารูปเล่มรายงานปกติ พร้อมทั้งการวิเคราะห์โครงการที่มีคุณภาพประสบความสำเร็จรวมไปถึงโครงการที่ไม่ได้จัดทำหรือโครงการที่มีการประเมินผลแล้วปรากฏว่ามีผลการประเมินตกต่ำเพื่อประกอบการตัดสินใจในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารงาน ติดตามความก้าวหน้าด้านคุณภาพผู้เรียนและการบริหารงานของปีงบประมาณปีถัดไป

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงระบบการประเมินผลโครงการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่แผนงานในการจัดทำโครงการ การติดตามโครงการ การประเมินผลของฝ่ายบริหารงานนโยบายและแผน รวมไปถึงผู้ที่รับผิดชอบโครงการ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้สารสนเทศจากระบบในการติดตาม ประมวลผลวิเคราะห์และเปรียบเทียบถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการแต่ละโครงการ ว่าโครงการใดมีผลสัมฤทธิ์ที่สูง หรือโครงการใดมีผลสัมฤทธิ์จากการประเมินที่ต่ำส่งผลกระทบต่อประเมินภาพรวมแต่ละมาตรฐานแต่ละตัวบ่งชี้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจต่อการวางกลยุทธ์ที่เหมาะสม ถูกต้อง เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน รวมไปถึงการติดตามความก้าวหน้าด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษาและด้านมาตรการส่งเสริมตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับประเมินผลโครงการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสารภีพิทยาคม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.3.1 ได้ระบบสารสนเทศสำหรับประเมินผล โครงการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสารภีพิทยาคม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

1.3.2 ได้ระบบสารสนเทศที่มาสสนับสนุนงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

1.4 แผนการดำเนินงาน ขอบเขตของการศึกษาและวิธีการวิจัย

1.4.1 แผนการดำเนินการ

1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การบริหาร โครงการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินโครงการ การดำเนินงานด้านการจัดการโครงการของ โรงเรียนสารภีพิทยาคมพร้อมกับศึกษาปัญหาของการทำงานในปัจจุบัน

2) วิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการของผู้บริหารแต่ละฝ่ายรวมไปถึงบุคลากรฝ่ายบริหารงานนโยบายและแผน

3) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากเอกสารต่างๆ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานการดำเนินการโครงการ รายงานแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อศึกษาลักษณะของการดำเนินงาน การติดตาม การประเมินผลการปฏิบัติงาน

4) วิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

(1) เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

(2) ออกแบบกระบวนการทำงาน

(3) ออกแบบข้อมูลนำเข้า

(4) ออกแบบรายงาน

(5) ออกแบบฐานข้อมูล

5) พัฒนาระบบสารสนเทศตามที่ได้วิเคราะห์และออกแบบระบบ

6) ทดสอบการทำงานของระบบสารสนเทศก่อนการนำไปติดตั้งใช้งานจริง

7) ติดตั้งระบบสารสนเทศ เพื่อใช้งานจริง หลังจากการทดสอบระบบจนมีความ

มั่นใจแล้วว่าระบบสามารถทำงานได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน

8) ประเมินผลการใช้งานกับผู้ใช้งานแต่ละส่วน

9) จัดทำเอกสารและคู่มือประกอบการใช้งานของระบบสารสนเทศ

10) จัดทำเอกสารประกอบการค้นคว้าแบบอิสระ

1.4.2 ขอบเขตการศึกษา

1) ขอบเขตด้านข้อมูล

- (1) ข้อมูลผู้ใช้งาน
- (2) ข้อมูลกำหนดสิทธิ์
- (3) ข้อมูลมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (4) ข้อมูลตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (5) ข้อมูลสมรรถนะการประเมินตามตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น

พื้นฐาน

- (6) ข้อมูลฝ่ายบริหารงาน
- (7) ข้อมูลงบประมาณ
- (8) ข้อมูลโครงการ
- (9) ข้อมูลกิจกรรมตามโครงการ
- (10) ข้อมูลการแปลผลการประเมินโครงการตามตัวบ่งชี้เป็นระดับเกณฑ์

คุณภาพของตัวบ่งชี้

- (11) ข้อมูลการแปลผลการระดับเกณฑ์คุณภาพของตัวบ่งชี้เป็นระดับเกณฑ์

คุณภาพของมาตรฐาน

1.4.3 ขอบเขตด้านผู้ใช้งาน สามารถแบ่งผู้ใช้งานได้เป็น 5 ระดับตามลักษณะงาน ดังนี้

- 1) ระดับผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ
- 2) ระดับเจ้าหน้าที่โครงการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ
- 3) ระดับเจ้าหน้าที่แผนงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการบริหารงานนโยบายและแผน
- 4) ระดับผู้ดูแลระบบ ได้แก่ ผู้ที่กำหนดสิทธิการใช้งาน
- 5) ระดับบุคคลทั่วไป ได้แก่ บุคคลที่สนใจทั่วไป ติดตามข่าวสารกำหนดการ

ปฏิบัติงานของกิจกรรมจากงานนโยบายและแผน โรงเรียนสารภีพิทยาคม

1.4.4 ขอบเขตด้านระบบงาน

1) ระบบการจัดการความปลอดภัย

- (1) สามารถกำหนดและแก้ไขสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ระบบ
- (2) สามารถตรวจสอบสิทธิของการเข้าถึงข้อมูลเพื่อรักษาความปลอดภัย

2) ระบบการจัดการมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและตัวบ่งชี้

- (1) สามารถปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและตัวบ่งชี้

(2) สามารถปรับปรุงสมรรถนะการประเมินตามตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) ระบบการดำเนินงานโครงการ

(1) สามารถเพิ่ม ขกเลิกและปรับปรุงโครงการตามมาตรฐานการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

(2) สามารถปรับปรุงความสอดคล้องข้อมูลมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และข้อมูลตัวบ่งชี้

(3) สามารถแสดงรายการสมรรถนะของโครงการตามตัวบ่งชี้ในมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

(4) สามารถเพิ่ม ขกเลิกและปรับปรุงกิจกรรมภายใต้โครงการตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

(5) สามารถค้นหาโครงการและกิจกรรมตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(6) สามารถปรับปรุงรายละเอียดกิจกรรมภายใต้โครงการตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

(7) สามารถปรับปรุงค่าใช้จ่ายกิจกรรมตามงบประมาณ

(8) สามารถรายงานโครงการที่ดำเนินการไปแล้วแต่ยังไม่ได้รายงานผลการ
ประเมิน

(9) สามารถออกรายงานปฏิทินการดำเนินกิจกรรมโครงการในรอบ
ระยะเวลาปีงบประมาณ 2554

(10) สามารถรายงานการประเมินผลกิจกรรมภายใต้โครงการตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

(11) สามารถรายงานการประเมินโครงการตามมาตรฐานการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

(12) บุคคลทั่วไปสามารถตรวจสอบปฏิทินโครงการ/กิจกรรมโรงเรียนสารภี
พิทยาคม

(13) สามารถทำการเพิ่ม ขกเลิก ปรับปรุง และคำนวณ ยอดเงินงบประมาณ
ของโครงการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(14) สามารถรายงานงบประมาณรวมของโครงการตามฝ่ายบริหารงานของ
โรงเรียน

4) ระบบการออกรายงานสารสนเทศโครงการ

- (1) สามารถรายงานการวิเคราะห์แปลการประเมินตามตัวบ่งชี้เป็นระดับเกณฑ์คุณภาพตัวบ่งชี้
- (2) สามารถรายงานการวิเคราะห์แปลผลระดับเกณฑ์คุณภาพของตัวบ่งชี้เป็นระดับเกณฑ์คุณภาพมาตรฐาน
- (3) สามารถรายงานเปรียบเทียบผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณ
- (4) สามารถรายงานเปรียบเทียบผลการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณ
- (5) สามารถออกรายงานในรูปแบบกราฟหรือตัวเลข

1.5 วิธีการศึกษา

- 1.5.1 วิเคราะห์ปัญหาและศึกษาเอกสารของงานนโยบายและแผนที่ใช้ในการดำเนินงาน
- 1.5.2 วิเคราะห์ความต้องการของระบบจากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่งานนโยบายและแผนและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ
- 1.5.3 ศึกษาทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.5.4 วิเคราะห์ระบบสารสนเทศที่นำมาใช้แก้ปัญหาและช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร
- 1.5.5 ออกแบบระบบฐานข้อมูลของระบบสารสนเทศสำหรับประเมินผลโครงการ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสารภีพิทยาคม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
- 1.5.6 พัฒนาระบบสารสนเทศตามที่ได้มีการวิเคราะห์ไว้
- 1.5.7 ติดตั้งระบบสารสนเทศเพื่อการใช้งาน
- 1.5.8 ทดสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อผิดพลาดของระบบสารสนเทศ
- 1.5.9 ประเมินผลการใช้งานกับผู้ใช้งานแต่ละส่วน
- 1.5.10 จัดทำเอกสารประกอบการค้นคว้าแบบอิสระ

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 1.6.1 เครื่องมือด้านซอฟต์แวร์ (Software)
  - 1) ระบบปฏิบัติการไมโครซอฟท์วินโดวส์ 7 (Microsoft Windows 7)

- 2) ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ เซิร์ฟเวอร์ 2008 (Microsoft Server 2008)
- 3) โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser) มอซิลลา ไฟร์ฟอกซ์ (Mozilla Firefox)
- 4) มาโครมีเดียดรีมวีเวอร์ (Macromedia Dreamweaver)
- 5) อโดบี โฟโต้ช้อป ซีเอส 5 (Adobe Photoshop CS 5)
- 6) อโดบี อะโครเบต 9 โพรเฟสชันนอล (Adobe Acrobat 9 Professional)
- 7) โปรแกรมพีเอชพี (PHP)
- 8) โปรแกรมมายเอสคิวแอล (MySQL)
- 9) เครื่องมือในการจัดทำเอกสารไมโครซอฟท์ออฟฟิศ 2010 (Microsoft Office 2010)

1.6.2 ฮาร์ดแวร์ ประกอบด้วย

- 1) เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ประกอบด้วย
  - (1) หน่วยประมวลผลกลางความเร็วไม่น้อยกว่า 3.0 GHz
  - (2) หน่วยความจำหลัก ขนาดไม่น้อยกว่า 2.0 GB
  - (3) ฮาร์ดดิสก์ ความจุไม่น้อยกว่า 80 GB
- 2) เครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย ประกอบด้วย
  - (1) หน่วยประมวลผลกลางความเร็วไม่น้อยกว่า 2.0 GHz
  - (2) หน่วยความจำหลัก ขนาดไม่น้อยกว่า 2 GB
  - (3) ฮาร์ดดิสก์ ความจุไม่น้อยกว่า 2 GB
- 3) อุปกรณ์สำนักงาน
  - (1) เครื่องพิมพ์ (Printer)

1.7 นิยามศัพท์

1.7.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานหมายถึง มาตรฐานการศึกษา ซึ่งประกาศใช้โดยกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มี 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้

1.7.2 ฝ่ายบริหารงาน หมายถึง ฝ่ายบริหารงานโรงเรียนสารภีพิทยาคม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ได้แบ่งการบริหารงานออกเป็น 5 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารงานอำนวยการ การเงินและ

ลินทรัพย์ ฝ่ายบริหารงานแผนงานและประกันคุณภาพ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบริการ และฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียน

1.7.3 หมวดงาน คือ หมวดงานที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของฝ่ายบริหารงานในแต่ละฝ่ายงาน ของโรงเรียนสารภีพิทยาคม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

1.7.4 โครงการ คือ โครงการของโรงเรียนสารภีพิทยาคม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้สร้างขึ้นมาโดยมีความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.7.5 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการของโรงเรียนสารภีพิทยาคม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้สร้างขึ้นมาโดยมีความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.7.6 มาตรฐาน คือ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีอยู่ 15 มาตรฐาน

1.7.7 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่อยู่ภายใต้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.8 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

1.8.1 โรงเรียนสารภีพิทยาคม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

1.8.2 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.8.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่